

Nr: AC2210 35858

Het College van Beroep voor de Examens,
prof. mr. P.J.J. Zoontjens, voorzitter, dr. R. Wilders en S. Boll, leden

BESLISSING inzake het beroep van [REDACTED] hierna te noemen “appellante”, ingesteld bij schrijven van 18 oktober 2022, gericht tegen de beslissing van 22 september 2022 van de examencommissie Psychologie van de Faculteit Maatschappij en Gedrag hierna te noemen “verweerster”, waarin aan appellante is medegedeeld dat haar verzoek tot het online bijwonen van de werkgroepen is afgewezen.

I. Feiten

Bij besluit van 22 september 2022 is door verweerster aan appellante medegedeeld dat haar verzoek tot het online bijwonen van de werkgroepen is afgewezen. Tegen dit besluit is het beroep van 18 oktober 2022 gericht. Bij schrijven van 9 november 2022 is verweerster verzocht om in overleg met betrokkene na te gaan of een minnelijke schikking tot de mogelijkheden behoort. Dit minnelijke schikkingsgesprek heeft niet geleid tot een oplossing van het geschil. Bij schrijven van 7 december 2022 heeft verweerster een verweer ingediend.

Het beroep is behandeld tijdens een zitting op 19 januari 2023, alwaar gemachtigde [REDACTED] fysiek is verschenen en appellante online. Namens verweerster zijn verschenen, [REDACTED]

Standpunt van appellante

Appellante heeft zich blijkens de stukken en het verhandelde ter zitting, zakelijk weergegeven, op het volgende standpunt gesteld.

De aandoening van appellante, long-COVID, dient te worden aangemerkt als handicap en/of chronische ziekte. Het is de UvA daarom verboden onderscheid te maken bij het aanbieden van en/of verlenen van toegang tot diensten, behoudens uitzonderingen. Hierbij is het kenbaarheidsvereiste van belang, appellante heeft hier invulling aan gegeven middels e-mailverkeer met zowel de studieadviseur als de decaan. Tevens heeft appellante verweerster verzocht om concrete aanpassingen te verrichten. Volgens appellante heeft verweerster niet voldaan aan haar onderzoeksplicht omdat er geen nader onderzoek is gedaan naar de door appellante verzochte aanpassingen. Appellante geeft aan dat aanpassingen voor haar doeltreffend en haalbaar zijn als het aanpassingen betreft die haar in staat stellen om als ieder ander deel te laten nemen aan de studie, waarbij de kwaliteit van de tentamens en het diploma kunnen worden gewaarborgd. Hierbij moet onderscheid worden gemaakt tussen absoluut noodzakelijke aanpassingen om de studie te kunnen vervolgen en aanpassingen die appellante in staat stellen optimaal aan het onderwijs deel te nemen, die beide niet voor een onevenredige belasting voor de UvA zorgen. Noodzakelijke aanpassingen om haar studie te vervolgen zijn volgens appellante in haar geval slechts het niet gesanctioneerd worden voor het niet fysiek aanwezig kunnen zijn bij werkgroepen. Het argument van verweerster dat tijdens de werkgroepen leerdoelen worden behaald is niet dragend voor het besluit om deze aanpassing te weigeren volgens appellante nu haar chronische ziekte nu eenmaal aanpassingen vereist. Appellante heeft al verschillende maatregelen voorgesteld zoals werkgroepopdrachten bij de docent in te dienen, tussentijdse overhoringen en zelfs extra opdrachten te maken. Hier is verweerster niet op ingegaan. Appellante geeft als tweede noodzakelijke aanpassing om haar studie te kunnen vervolgen aan dat zij verzocht heeft om schriftelijke tentamens in een kleinere ruimte (om de prikkels en kans op besmetting te verminderen) af te leggen. Om optimaal deel te kunnen nemen aan de studie geeft appellante aan dat zij heeft verzocht om online deel te kunnen nemen aan de werkgroepen, dit kan op verschillende manieren volgens appellante.

Standpunt van verweerder

Verweerder heeft zich blijkens de stukken en het verhandelde ter zitting, zakelijk weergegeven, op het volgende standpunt gesteld.

Verweerder geeft aan dat de interacties tussen de studenten in de werkgroepen bijdragen aan vaardigheidsleerdoelen van het vak en van de opleiding, waaronder het zelfstandig produceren van wetenschappelijke redeneringen, schriftelijke en mondelinge communicatie en kritisch naar de eigen denkprocessen kijken. Verweerder ziet geen mogelijkheden deze leerdoelen buiten de werkgroepen om te bereiken. Om deze redenen wordt geen uitzondering gemaakt op de aanwezigheidsregeling. In de fase waarin fysiek onderwijs weer mogelijk was, maar studenten thuis moesten blijven bij COVID-besmetting, ook bij die van huisgenoten, is een hybride vorm van werkgroepen gehanteerd indien docenten dit passend achten. Deze hybride vorm lijkt het meest op de vorm waar student om vraagt. Voor zowel studenten als docenten bleken hybride werkgroepen belastend en frustrerend. Interactie tussen studenten onderling en met de tutor was beperkt, wat een bedreiging is voor de leerdoelen van de werkgroep. Voor appellante is door de tutor op verzoek van appellante de eerste drie bijeenkomsten een onlineverbinding geregeld, op voorwaarde dat ze toestemming daarvoor zou vragen bij de EC. Gedurende die zittingen speelden de voorgenoemde problemen en bleek hem dat het niet goed mogelijk was werkgroepen op die manier te volgen, dat deelname aan de opdrachten niet werkte en dat de beoogde leerdoelen niet bereikt werden. Verweerder constateert dat de praktijk uitwijst dat het niet werkt om de werkgroepen bij dit vak online te volgen. De door appellante genoemde maatregelen, een online spreekuur waarin appellante wordt bijgepraat door de tutor, wijzigt naar mening van verweerder de kwaliteit van de onderwijseenheid. Het behalen van de in de werkgroep beoogde leerdoelen is niet mogelijk op die manier. Vervangende opdrachten kunnen weliswaar een enkele gemiste werkgroep vervangen, maar in het geval van appellante betreft het de vervanging van veel meer werkgroepen, wat het afbreuk doen aan de kwaliteit als gevolg heeft, d.w.z. de beoogde leerdoelen van de werkgroep kunnen op die manier niet behaald worden. Ook zal dit een buitenproportioneel beslag leggen op de organisatie. Geen van deze aanpassingen is daarom een oplossing voor het probleem dat appellante fysiek niet aanwezig kan zijn bij de werkgroepen. Verweerder is uitermate verbaasd over de manier waarop appellante omgegaan is met adviezen en beslissingen van de opleiding en verweerder. Reeds in de zomer is appellante er door de studietoelators op gewezen dat de opleiding de aanwezigheidsplicht handhaaft en geen online werkgroepen biedt. Toch schreef appellante zich in voor een vak met werkgroepen en vroeg zij de begeleider om deze online te bieden. Ook heeft appellante de afwijzende beslissing van verweerder achtergehouden voor haar tutor. Verweerder geeft aan dat er afspraken zijn gemaakt met appellante over hoe zij succesvol haar propedeuse kan behalen.

Verweerder concludeert dat de opleiding geen uitzondering kan maken op de fysieke aanwezigheidsplicht van de werkgroepen omdat de interacties tussen studenten en tutor, de activiteiten die daar plaatsvinden en de opdrachten die daar gemaakt worden een essentieel onderdeel zijn van de cursus. De overwogen aanpassingen wijzigen de kwaliteit van de onderwijseenheid, doen afbreuk aan de leerdoelen en/of leggen een buitenproportioneel beslag op de organisatie. Verweerder ziet daarom binnen de opleiding geen oplossing voor het probleem dat appellante niet fysiek aanwezig kan zijn bij de werkgroepen en verwijst haar door naar de Open Universiteit waar de opleiding zonder geldende aanwezigheidsplicht wordt aangeboden.

Het College overweegt als volgt

1. Het College dient overeenkomstig artikel 7.61, tweede lid, van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) te beoordelen of de bestreden beslissing al dan niet in strijd is met het recht.
2. De Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte (hierna Wgbh/cz) bepaalt in artikel 01 -voor zover van belang- het volgende:
Ieder mens moet in staat worden gesteld aansluitend bij zijn eigen mogelijkheden autonoom te

zijn.

3. In artikel 1 van de Wgbh/cz is -voor zover hier van belang- het volgende bepaald:
In deze wet wordt verstaan onder:
 - a. *onderscheid: direct en indirect onderscheid, alsmede de opdracht daartoe;*
 - b. *direct onderscheid: indien een persoon op grond van handicap of chronische ziekte op een andere wijze wordt behandeld dan een ander in een vergelijkbare situatie wordt, is of zou worden behandeld;*
 - c. *indirect onderscheid: indien een ogenschijnlijk neutrale bepaling, maatstaf of handelwijze personen met een handicap of chronische ziekte in vergelijking met andere personen bijzonder treft.*

4. In artikel 2 van de Wgbh/cz is -voor zover hier van belang- het volgende bepaald:
 1. *Het verbod van onderscheid houdt mede in dat degene, tot wie dit verbod zich richt, gehouden is naar gelang de behoefte doeltreffende aanpassingen te verrichten, tenzij deze voor hem een onevenredige belasting vormen.*
 2. (...)

5. In artikel 5b van de Wgbh/cz is -voor zover hier van belang- het volgende bepaald:
 1. *Onderscheid is verboden bij het aanbieden van of verlenen van toegang tot goederen of diensten en bij het sluiten, uitvoeren of beëindigen van overeenkomsten ter zake, alsmede bij het geven van loopbaanoriëntatie en advies of voorlichting over school- of beroepskeuze, indien dit geschiedt:*
 - a. (...)
 - c. *door instellingen die werkzaam zijn op het gebied van volkshuisvesting, welzijn, gezondheidszorg, cultuur of onderwijs of*
 - d. (...)
 2. (...)

6. De WHW bepaalt in artikel 7.13 – voor zover hier van belang - het volgende:
 - 1.(...)
 2. *In de onderwijs- en examenregeling worden, onverminderd het overigens in deze wet terzake bepaalde, per opleiding of groep van opleidingen de geldende procedures en rechten en plichten vastgelegd met betrekking tot het onderwijs en de examens. Daaronder worden ten minste begrepen:*
 - a. (...)
 - m. *de wijze waarop studenten met een handicap of chronische ziekte redelijkerwijs in de gelegenheid worden gesteld de tentamens af te leggen.*
 - n. (...)
 3. (...)

7. De Onderwijs en examenregeling van de bachelor Psychologie 2022-2023 (hierna OER) bepaalt in artikel 6.5 van deel A -voor zover van belang- het volgende
 1. *Een student met een functiebeperking of chronische ziekte kan een schriftelijk verzoek, indienen voor noodzakelijke aanpassingen in het onderwijs, de practica en tentamens.*
 2. *Aanpassingen in het onderwijs, de practica en tentamen worden zo veel mogelijk op de individuele functiebeperking van de student afgestemd. De aanpassingen mogen de kwaliteit of moeilijkheidsgraad van een onderwijseenheid of een tentamen niet wijzigen. In alle gevallen zal de student moeten voldoen aan de eindtermen van de opleiding*
 3. *Indien positief op het in het eerste lid bedoelde verzoek is beslist, maakt de student een afspraak met de studieadviseur om te bespreken hoe de voorziening wordt vormgegeven. Op verzoeken over aanpassingen van onderwijsorganisatie en -logistiek, beslist de decaan of namens deze de onderwijsdirecteur dan wel de opleidingsdirecteur*
 4. *Op verzoeken voor aanpassingen die de tentaminering betreffen beslist de examencommissie. Een verzoek wordt alleen in behandeling genomen met een aanbeveling*

van een studentendecaan, die mede gebaseerd is op een recente verklaring van een arts of paramedicus met BIG-registratie. De student dient hiervoor een afspraak te maken met de studentendecaan. In geval van een chronische beperking hoeft de aanbeveling slechts eenmalig te worden afgegeven.

5. Een verzoek tot aanpassing wordt afgewezen indien toekenning ervan een buitenproportioneel beslag legt op de organisatie of de middelen van de faculteit of universiteit.

6. Indien de beperking aanleiding geeft tot verlenging van de tentamentijd verstrekt de examen- commissie een verklaring, waaruit het recht op die verlenging blijkt. De examencommissie geeft de geldigheidsduur van de verklaring aan.

8. Niet in geschil is dat appellante lijdt aan een chronische ziekte, te weten long-COVID, waarbij zij langdurig te maken heeft met een ernstige en wisselende ziektelast op grond waarvan zij niet fysiek deel kan nemen aan de werkgroepen aan de faculteit Psychologie van de UvA.
9. Het is het College gebleken dat er, bij de invulling die verweerster aan de aanwezigheidsplicht geeft, sprake dient te zijn van fysieke aanwezigheid. Verweerster beschouwt dit als een conditio sine qua non voor het met succes behalen van de leerdoelen van het vak. Het College kan verweerster hier in alle redelijkheid niet in volgen nu de fysieke aanwezigheidsplicht enkel kan leiden tot een voldaan of niet voldaan. Aan de hand van het afsluitend tentamen worden pas de leerdoelen getoetst en bij het cijfer van het afsluitend tentamen wordt bepaald of de student het vak al dan niet heeft behaald.
10. Zoal een aanwezigheidsplicht moet worden aangenomen in het onderhavig geval, is het College van oordeel dat de beperking tot een fysieke aanwezigheidsplicht geen bijzonder onderwijskundig doel dient. Ten aanzien van appellante kan derhalve niet worden volgehouden dat geen doeltreffende aanpassing mogelijk is die maakt dat zij in staat wordt gesteld aan de eisen van de opleiding te voldoen.
11. Ware het anders, dan zou studenten met een handicap of chronische ziekte, onderwijs geweigerd kunnen worden binnen de opleiding waardoor zij hun recht op onderwijs niet kunnen effectueren. Een dergelijke opvatting moet naar het oordeel van het College als disproportioneel worden aangemerkt. Appellante heeft verzocht om digitaal deel te nemen aan de werkgroepen en heeft hiervoor een aantal opties aan verweerster voorgelegd. Door de digitale aanwezigheid van appellante te weigeren voldoet verweerster ook niet aan de zorgplicht welke op grond van de Wgbh/cz op haar rust.
12. Alles overziend komt het College tot het oordeel dat het bestreden besluit in strijd is met het recht. Het beroep tegen dit besluit is daarom gegrond.
13. Ingevolge artikel 7:28, tweede lid, Algemene wet bestuursrecht (Awb) worden de kosten die de belanghebbende in verband met de behandeling van het beroep redelijkerwijs heeft moeten maken, door het bestuursorgaan uitsluitend vergoed op verzoek van de belanghebbende voor zover het bestreden besluit wordt herroepen wegens een aan het bestuursorgaan te wijten onrechtmatigheid. In administratief beroep wordt aldus voor het in aanmerking komen van een vergoeding van proceskosten expliciet de koppeling gelegd met het herroepen van het bestreden besluit wegens een aan het bestuursorgaan te wijten onrechtmatigheid (artikel 7:28, tweede lid, Awb).
14. In het geval van appellante is haar beroep ingevolge artikel 7.61, derde lid, Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW), alvorens het in behandeling is genomen door het College, doorgestuurd aan verweerster met het verzoek om na te gaan of een minnelijke schikking van het geschil mogelijk is. Dit bleek niet mogelijk.

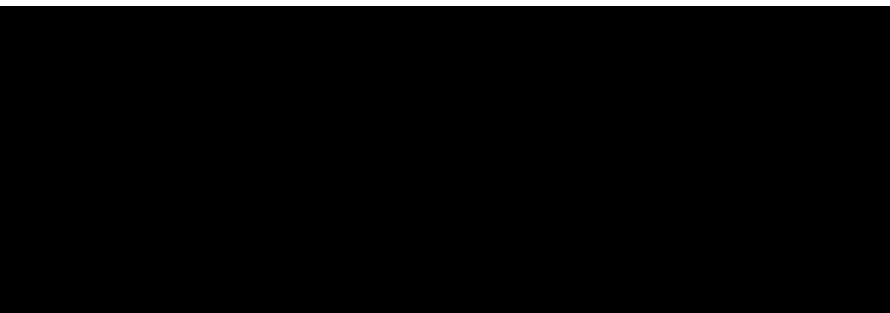
15. Het College overweegt dat er in het geval van appellante sprake is van een herroepen besluit wegens een aan verweerster te wijten onrechtmatigheid. Hiermee is voldaan aan het vereiste ingevolge artikel 7:28, tweede lid, Awb, waardoor het verzoek om een proceskostenvergoeding zal worden toegewezen gebaseerd op de aanwezigheid van de gemachtigde van appellante tijdens de hoorzitting.
16. Gelet op het vorenstaande wijst het College het verzoek om een proceskostenvergoeding toe en veroordeelt het College verweerster in de door appellante gemaakte proceskosten. Deze kosten stelt het College op grond van het Besluit proceskosten bestuursrecht voor de door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand vast op €1082,- (1 punt voor het indienen van het beroepschrift met een waarde van €541,- en een wegingsfactor 1 en 1 punt voor de aanwezigheid tijdens de zitting met een waarde van €541,- en een wegingsfactor 1).

III. Beslissing

Het College van Beroep voor de Examens

1. verklaart het beroep gegrond.
2. vernietigt de beslissing van 22 september 2022 en draagt verweerster op binnen vier weken na dagtekening een nieuw besluit te nemen met inachtneming van deze beslissing;
3. veroordeelt verweerster tot vergoeding van bij appellante in verband met de behandeling van het beroep opgekomen proceskosten tot een bedrag van €1082,- (zegge: ééduizendtweentachtig euro);
4. bepaalt dat afschrift van deze beslissing gezonden wordt aan:
 - appellante;
 - de decaan van de Faculteit Maatschappij en Gedrag;
 - het College van Bestuur en
zonder vermelding van de namen van betrokkenen ter beschikking wordt gesteld aan belangstellenden.

Amsterdam, 13 februari 2023

mr. M.M. de Roon
secretaris

prof. mr. P.J.J. Zoontjens
voorzitter

Tegen deze beslissing kunt u binnen 6 weken beroep instellen bij de **Raad van State afdeling bestuursrechtspreek**, Postbus 20019, 2500 EA te Den Haag, Voor meer informatie zie www.raadvanstate.nl/studentenzaken